

Kompas

September 2013

nummer 3

Colofon

Jaargang 5
Nummer 3
Oktober 2013

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevend en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Mw. P.H. Herweijer, voorzitter
Mw. G.M. de Regt, eindredactie
Dhr. G.M.J. Eikelboom
Mw. J. de Jongh
Dhr. M. Kortleven
Mw. A.J. Speksnijder
Mw. D.J. Visser
Dhr. J.L. Vogelaar
Mw. N.L. van Wijngaarden-Kersten

Abonnementen

De abonnementsprijs voor particulieren is € 15 per jaar. Leidinggevend van aangesloten verenigingen ontvangen *Kompas* gratis. De ledenboekjes zijn bij de contributie van de vereniging inbegrepen.

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
W: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

‘Het geloof’ is het thema van deze jaargang van *Kompas*. Als er rondom de geboorte van de Heere Jezus mensen waren in wie het geloof zichtbaar werd, waren het wel Simeon en Anna. Jarenlang hebben ze geleefd in de verwachting van de komst van de Messias. Simeon had zelfs een belofte van de Heere gekregen dat hij niet zou sterven voor hij de Messias had gezien. Zou het geloof van deze twee mensen nooit aangevochten zijn geweest? Het waren mensen zoals wij, die van zichzelf niets hadden. Toch lezen we in de Bijbel alleen van hun vaste geloof en hun uitzien naar de komst van Christus. En de Heere beschaamde hun geloof niet.

Misschien zijn er ook kinderen die uitzien naar de komst van de Heere Jezus in hun hart en die Hem graag (beter) willen leren kennen. Voor hen heeft deze vertelling een bemoedigende boodschap: Hij komt, als je Hem verwacht.

Gertrude de Regt

Simeon en Anna - Gelovig uitzien

Lezen

Lukas 2: 22-38

Kerntekst

*Hij is gedachtig geweest
Zijner goedertierenheid,
en Zijner waarheid aan
het huis Israëls; en al de
einden der aarde hebben
gezien het heil van onze
God (Psalm 98: 3).*

Zingen

Psalm 98: 2

Lofzang Simeon: 1 en 2

Psalm 93: 4

Psalm 130: 1 en 4

Psalm 100: 4

Psalm 31: 15

Toelichting op de vertelschets

Dit jaar is het thema voor Kompas 'geloven'. Steeds staat een ander aspect van het geloof centraal. In deze kerstschets gaat het over het gelovig uitzien naar de vervulling van Gods belofte. Dit is duidelijk te zien in het leven van Simeon en Anna. In een donkere tijd, waarin weinig van het werk van de Heere te merken was, zagen deze mensen uit naar de vervulling van Gods belofte. Net als de wachters op de morgen verlangend uitzagen naar het eerste morgenlicht.

Vertelschets

"Mijn ziel wacht op de morgen! Ja, Heere, ik wacht op U, op Uw komst! Ik vertrouw op Uw belofte!" Door de smalle straatjes van Jeruzalem loopt een oude vrouw. In haar hart is dit gebed. "Heere, U doet toch altijd wat U belooft?"

Wie is deze vrouw? Het is Anna, een oude weduwe. Als jong meisje is ze getrouwd, maar na zeven gelukkige jaren is haar man gestorven. Heel veel lange jaren is ze nu al alleen. Wat een verdriet heeft ze gehad in haar leven. Toch is Anna een gelukkige vrouw. Ook al is ze oud, ook al is ze weduwe. Haar man is ze verloren, maar ze heeft een schat in de hemel die ze nooit meer kwijtraken zal. Verlang jij daar ook naar? Niet naar rijkdom in de wereld, maar naar een schat in de hemel? Naar het geluk dat je nooit meer kwijt kan raken, ook al zit er van alles in dit leven tegen? Zie je net als Anna uit naar een Zaligmaker, Die al jouw zonden wil wegnemen?

Anna is op bezoek geweest bij één van haar vriendinnen. Samen hebben ze gepraat over Gods beloften. "Ach Anna, wanneer zal de Verlosser komen? Het is zo donker. Er is zoveel zonde, ook in mijn hart. Al heel lang is er geen profeet meer geweest. Zou God ons vergeten zijn? Daar ben ik soms zo bang voor!" Maar Anna was het niet met haar vriendin eens geweest. "Dat moet je niet zeggen! God is ons zeker niet vergeten. Zo vaak mag ik iets zien van Hem! Als ik in de tempel ben en ik zie het offerlam, dan weet ik dat Gods belofte waar is. Al zoveel jaren zorgt Hij er voor dat Zijn dienst in de tempel door gaat. Om ons te bemoedigen. Al die lammetjes die geslacht worden, vertellen ons: Hij komt, de Verlosser! En wij zijn niet de enigen die daar nog op hopen. Denk eens aan al onze vrienden hier in Jeruzalem die ook Zijn komst verwachten. En weet je, de Heere troost ons zo vaak door de offers en door Zijn beloften! Je hebt toch ook wel gehoord van Simeon? Hij heeft een heerlijke belofte van de Heere gekregen. "Simeon, je zult niet sterven voordat je de heerlijkheid van de Heere gezien hebt!" Als ik daar aan denk, word ik van binnen zo blij. 'Heere, dan duurt het vast niet lang meer!' denk ik dan."

Aan dit gesprek loopt Anna te denken. Ze is nu op weg naar de tempel. Daar komt ze elke dag als ze gezond genoeg is. En als ze niet in de tempel is, dan is ze bij haar vrienden en vriendinnen om over de Heere te praten. Als iemand moedeloos is, dan vertroosten ze elkaar. En samen verheugen ze zich in de heerlijkheid van de Heere, Die ze misschien hier op aarde mogen zien, maar anders straks in de eeuwigheid. Anna ziet er naar uit met heel haar hart.

Eindelijk bereikt ze het tempelplein. Het is er een drukte van belang. Er lopen mensen met offerdieren. Sommigen met een schaap of een lam. Anderen met een kooitje waar duiven in zitten. Als je vergeving wilt vragen voor een zonde of als je de Heere wilt danken, bijvoorbeeld na de geboorte van een kindje of als je beter bent geworden, dan kun je een offerdier aan de priester geven. Die offert dat voor je op het altaar. Anna vindt het altijd heerlijk om daar te zijn. Om te zien hoe de offers gebracht worden. Om te zien hoe de priesters de zegen van de Heere door mogen geven. Tussen al de mensen die er rondlopen, ziet Anna oude bekenden. Mensen die hier ook vaak komen. Die net als zij uitzien naar de komst van de Messias.

O kijk, daar is ook Simeon. Hij is er ook bijna elke dag. Hij staat bij een paar jonge mensen. Die kent ze niet, die zijn vreemd hier. Ze hebben een Baby bij zich. Ze zijn vast gekomen om te offeren. In Zijn wet heeft God geboden dat een moeder, als zij een kindje heeft gekregen, een reinigungsoffer moet brengen. Als ze rijk genoeg is, moet ze een lam en een duif offeren. Als ze daar te arm voor is, mag ze een paar jonge duiven offeren. Anna ziet dat vaak gebeuren.

Als Anna wat dichterbij komt, ziet ze dat er iets bijzonders aan de hand moet zijn. Wat glanst het gezicht van Simeon! Wat stralen zijn ogen! Anna ziet dat hij het Kindje uit de armen van Zijn moeder neemt en even dicht tegen zich aan houdt. Dan heft hij zijn gezicht op en hij jubelt het uit: *Nu laat Gij Heere Uw dienstknecht gaan, in vrede, naar Uw woord. Want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien!*

Wat hoort ze daar? “Uw zaligheid gezien?” Dan heeft Simeon iets bijzonders gezien. Dan is dat Kind daar in zijn armen de Messias! Anna weet het zeker, ze heeft er zo vaak met Simeon over gepraat. Over de belofte die hij kreeg, over het blij verwachten en soms de twijfel. Maar nu is er geen twijfel, kijk maar naar Simeon, hoor wat hij zegt. “U hebt gedaan wat U hebt beloofd! Uw zaligheid, Heere, Uw Zoon, de Messias is nu gekomen om de zonden van de wereld weg te dragen. Een Licht tot verlichting der heidenen, en tot heerlijkheid van Uw volk Israël. Nu kan ik sterven. Door Hem zal ik zalig worden. Door Hem kunnen ook de heidenen zalig worden.”

De ouders van het Kindje, Jozef en Maria, staan stil en verwonderd te kijken terwijl Simeon zingt. Ook in hun ogen is een blijde glans. Opnieuw laat God weten dat het Kindje dat zij gekregen hebben Zijn Zoon is. Maria denkt aan alle dingen die er gebeurd zijn. Wat is het allemaal wonderlijk gegaan: het bezoek van de engel, de boodschap dat zij een Kindje zou krijgen terwijl ze nog niet met Jozef was getrouwd. Het bezoek aan Elisabeth, haar nicht. De reis naar Bethlehem en toen de geboorte van het Kind, haar Verlosser, dat gelooft ze zeker. En weer zorgt God er voor dat er mensen zijn die weten van het wonder, dat niet een gewoon kindje maar de Zoon van God geboren is. Eerst kwamen de herders, in de nacht, om het Kind te aanbidden. En nu Simeon, een kind van God, die uitzag naar Zijn komst. Jozef en Maria hoeven er niets voor doen, God zorgt er Zelf voor dat het nieuws bekend wordt.

Dan ziet Anna dat Simeon de moeder aankijkt. Ernstig zegt hij tegen haar: *Zie, Deze wordt gezet tot een val en opstanding van velen in Israël, en tot een teken, dat wedersproken zal worden.* Niet alle mensen zijn blij met de komst van dit Kind. Er zijn mensen die liever in hun zonden blijven leven. Die het Licht niet in hun hart willen laten schijnen. Even lijkt het of er een schaduw valt over het blijde gebeuren daar op het tempelplein. Een val en opstanding, een teken dat wedersproken zal worden? Eigenlijk is dat ook wel te verwachten, want wie wacht er nu op Hem? Velen zullen Hem tegenspreken en Hem een Verleider noemen.

Simeon gaat nog verder: “En ook een zwaard zal door uw eigen ziel gaan, opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden.” De vijandschap tegen dit Kind zal zo groot worden dat ze Hem kwaad zullen doen. Wat een verdriet zal Zijn moeder daar van hebben.

Stil luisteren Jozef en Maria naar de woorden van Simeon. Blijde woorden en moeilijke, verdrietige woorden. Maria bewaart ze allemaal in haar hart. Samen met alles wat er de afgelopen weken al gebeurd en gesproken is. Al begrijpt ze nu nog niet alles, ze probeert het allemaal te onthouden. Omdat ze gelooft dat God grote dingen aan het doen is.

Als Simeon uitgesproken is en het Kindje teruggeeft aan Zijn moeder, kan ook Anna niet langer zwijgen. Ook zij moet de Heere loven en danken omdat Hij Zijn belofte heeft vervuld. De schaduw is verdwenen. De blijdschap om het grote werk dat God heeft gedaan laait weer op.

Even later hebben Jozef en Maria hun offer gebracht. Nee, eigenlijk was dit reinigungsoffer niet nodig geweest. Maria was niet onrein geworden toen de Heere Jezus geboren werd. Hij is toch rein en zonder zonde? Toch moest dit gebeuren omdat Hij de mensen in alles gelijk wilde worden. Hij wil de onreinheid van Zijn volk op Zich nemen en Zich voor hen opofferen. Nu wordt er voor Hem een offer gebracht, maar straks zal Hij Zichzelf geven als het volkomen offer dat de zonde van de wereld wegdraagt. Mag jij weten dat Hij ook voor jou dit offer heeft gebracht?

Met hun Kindje vertrekken Jozef en Maria uit Jeruzalem. Bijna niemand heeft gemerkt welke bijzondere bezoekers er in de tempel zijn geweest. Bijna niemand weet welk wonder er is gebeurd, welk Kind er is geboren.

Maar ze zijn er wel. Er zijn wel mensen die het weten, die God ervoor danken. Hij zorgt er zelf voor dat Zijn Naam wordt grootgemaakt.

Opnieuw loopt Anna door Jeruzalem. Ze weet precies bij wie ze zijn moet: bij hen die ook de Verlosser verwachten. Die gelovig uitzien naar de Messias. Ze mag het gaan vertellen: “Hij is gekomen, ik heb Hem zelf gezien, in de tempel!”

Als Anna nu zou leven, zou ze dan ook bij jou langs zijn gekomen? Verwacht je Hem? Zie je uit naar Zijn komst? Het Licht der Wereld is gekomen en wil komen in de harten van degenen die naar Hem vragen. Zing jij mee met Simeon en Anna? Hij komt, nog steeds, als je Hem verwacht.

Aantekeningen bij de tekst

- Vers 22: *als de dagen harer reiniging vervuld waren:* eerder mag Maria door haar onreinheid niet in de tempel komen omdat een moeder volgens de Wet veertig dagen onrein is na de geboorte van een zoon.
opdat zij Hem de Heere voorstelden: Hem lossen. Dit is iets anders dan het reinigingsoffer.
- Vers 24: *opdat zij offerande gaven:* dit is het reinigingsoffer.
een paar tortelduiven of twee jonge duiven: het offer van de armen.
- Vers 25: *de Heilige Geest was op hem:* de Heilige Geest is op alle gelovigen, maar hier wordt in het bijzonder bedoeld de Geest van de profetie.
- Vers 26: *dat hij de dood niet zien zou, eer hij de Christus zou zien:* Simeon weet dat de Messias nog tijdens zijn leven zal komen.
de Christus des Heeren: de Messias, Die door de Heere gezonden wordt.
- Vers 27: *hij kwam door de Geest in de tempel:* hij wordt innerlijk naar de tempel gedreven.
- Vers 29: *Nu laat Gij, Heere! Uw dienstknecht gaan in vrede:* Simeon verlangde te sterven, maar mocht niet sterven voor hij de Messias gezien had. Nu gaat hij met blijdschap de dood tegemoet.
naar Uw woord: U hebt Uw belofte gehouden.
- Vers 30: *mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien:* de Heere openbaart hem dat dit Kind de beloofde Messias is. Simeon gelooft dat.
Uw zaligheid: de Heere Jezus is de Bewerker van onze Zaligheid.
- Vers 32: *een Licht:* Christus is de Zon der gerechtigheid, het Licht der wereld. Zonder het Evangelie verkeert de wereld in volslagen duisternis.
tot heerlijkheid van Uw volk Israël: Christus is de heerlijkheid van dit volk. Door het geloof in het Evangelie verkrijgt het de eeuwige heerlijkheid.
- Vers 34: *Simeon zegende hen:* hij wenst hun Gods zegen toe.
Deze wordt gezet tot een val: Christus is de ondergang voor alle hoogmoedige mensen, die Hem niet nodig hebben.
en opstanding: Christus is het behoud voor allen die nederig voor Hem knielen.
tot een teken dat wedersproken zal worden: Christus is het bewijsstuk van Gods liefde, maar velen zullen dat weerspreken, in Hem een verleider zien, ja Hem zelfs voor een Godslasteraar uitmaken.
- Vers 35: *En ook een zwaard zal door uw eigen ziel gaan:* u zult grote smart hebben, als u zult zien dat ze Uw Zoon zullen verwerpen en kruisigen.
opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden: opdat openbaar komt wat er leeft in de harten van mensen ten aanzien van de Heere Jezus.
- Vers 36: *een profetes:* zij heeft de gave van de profetie, van het toepasselijk spreken van Gods Woord in bepaalde situaties.
- Vers 37: *dewelke niet week uit de tempel:* ze komt elke dag in de tempel.
- Vers 38: *die de verlossing verwachtten:* de verlossing van de zonde en schuld, van de dood en de duivel, van ons eigen vlees en van alle ellende. Die dus uitzagen naar de komst van de Messias, Die hen van alle kwaad verlossen zou.

Achtergrondinformatie

Het reinigingsoffer

Op de veertigste dag brengen Jozef en Maria voor de Heere Jezus het reinigingsoffer. De Heere Jezus ondergaat dat voor al de Zijnen. Hij neemt al hun onreinheid op Zich en offert Zichzelf voor hen op. Want Hij is Zelf de inhoud van dit offer. Het lam dat, of in dit geval de duif die geofferd moest worden, wijst heen naar het Lam Gods. In de Nederlandse Geloofsbelijdenis wordt naar deze offerande verwezen als een argument voor de kinderdoop. En voorwaar, Christus heeft Zijn bloed niet minder vergoten om de kinderzens van de gelovigen te wassen, dan Hij gedaan heeft om de volwassenen. En daarom behoren zij het teken te ontvangen en het Sacrament van hetgeen Christus voor hen gedaan heeft; gelijk de Heere in de Wet beval hun mede te delen het Sacrament van het lijden en streven van Christus, kort nadat zij geboren waren, offerende voor hen een lammeken, hetwelk was een Sacrament van Jezus Christus.

Bij de geboorte van een zoon is de vrouw veertig dagen onrein. Op de veertigste dag moet zij een offer brengen om weer rein verklaard te worden door de priester.

Leviticus 12: 6-8 *En als de dagen harer reiniging voor den zoon, of voor de dochter, vervuld zullen zijn, zo zal zij een eenjarig lam ten brandoffer, en een jonge duif, of tortelduif, ten zondoffer brengen, voor de deur van de tent der samenkomst, tot den priester.*

Die zal dat offeren voor het aangezicht des Heeren, en zal voor haar verzoening doen, zo zal zij rein zijn van den vloed haars bloeds. Dit is de wet dergene, die een knechtje of meisje geboort heeft.

Maar indien haar hand niet genoeg voor een lam vindt, zo zal zij twee tortelduiven, of twee jonge duiven nemen, een ten brandoffer, en een ten zondoffer; en de priester zal voor haar verzoening doen; zo zal zij rein zijn.

Lossen van de eerstgeborene

Ter herinnering aan de dood van alle eerstgeborenen in Egypte zondert God alle eerstgeborenen af voor Zijn dienst in het heiligdom. Na de zonde met het gouden kalf komen de Levieten daarvoor in de plaats, omdat de stam van Levi niet meedeed met de afgoderij. Vanaf die tijd worden de eerstgeborenen vrijgekocht van hun dienst of gelost. De lossing of vergoeding kost vijf sikkels. Het geld is voor de Levieten die hun dienst waarnemen. Dit lossen gebeurde in de tempel als ook het reinigingsoffer werd gebracht. Ook Jozef en Maria hebben dit voor hun eerstgeboren Zoon gedaan.

Om de gang van het verhaal niet teveel te onderbreken, wordt dit niet verteld.

Jezus, het volmaakte offer

Het was niet de bedoeling dat de offerdienst voor altijd door zou gaan. Al die offers, die jaar na jaar, dag in en dag uit gebracht werden, wezen erop dat er een ander offer gebracht moest worden. Een volmaakt offer dat de verhouding tussen God en mensen voorgoed zou herstellen. Jezus Christus heeft dat offer gebracht. Toen Hij aan het kruis stierf, nam Hij de plaats in van zondige mensen en loste Hij hun schuld bij God voorgoed af. Na dit offer is er geen enkel dierenoffer meer nodig.

Messiasverwachting

De meeste Joden, zowel de geestelijke leiders als het volk, hebben een aardse, vleeselijke Messiasverwachting. Zij verwachten een koning die hen zal bevrijden van de Romeinen en hun aardse welvaart zal geven. Maar enkele gelovige Joden verwachten de Messias der Schriften: de Verlossing van Israël.

Kerstprogramma

Voor het kerstprogramma is met toestemming van de uitgever gebruik gemaakt van het boekje *Een licht, zo groot, zo schoon* door Christien de Priester (Uitgeverij Den Hertog Houten, 2004).